

Asettamis päätös

JulkICT osasto

22.2.2023

 VN/3120/2023
 VN/3120/2023-VM-1

Julkisten pilvipalvelujen toimintamallien ja sopimusehtojen kehittämishanke (Cirrus hanke)

Päätös	Valtiovarainministeriö asettaa julkisten pilvipalvelujen toimintamallien ja sopimusehtojen kehittämishankkeen (Cirrus hanke)
Toimikausi	1.1.2023-30.6.2024
Tausta	<p>Valtiovarainministeriö on laatinut ja julkaisut linjaukset julkisen hallinnon pilvipalveluista ja niihin liittyvät ohjeet vuosina 2019 ja 2020. Julkisen hallinnon pilvipalvelulinjaukset - Valto (valtioneuvosto.fi). Parhailtaan linjauksia ollaan uudistamassa ja tämentämässä huomioimaan pilvipalvelujen käytössä ja toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.</p> <p>Yhtenä keskeisenä muutoksena henkilötietojen käsittelyssä on EU-tuomioistuimen tietosuojan täsmentynyt kanta EU-kansalaisten henkilötietojen käsittelyyn mm. kolmansissa maissa. Tästä osoituksena on Schrems II -päätös. Päätös käytännössä edellyttää sekä teknisten suojauskeinojen että sopimusehtojen uudelleen tarkastelua silloin kun palveluja käytetään henkilötietojen käsittelyyn.</p> <p>Suomen julkisen sektorin pilvisiirtymä ei ole lähtenyt liikkeelle sellaisena kuin ohjeita valmisteltaessa on odotettu. Keskeiset globaalit toimijat ovat siirtäneet kehityspanostuksen onsite-palveluista pilviteknologioihin. Tarve on mahdollistaa näiden kehittyvien palveluiden hyödyntäminen Suomen julkiselle sektorille. Tällä on ilmeinen merkitys Suomen julkisen sektorin tehokkuudelle, kun kasvavia palvelumääriä pitää hoitaa pienenevillä henkilöresursseilla. Myös varautumisen tarpeet ja huomiointi ovat nousseet esille kiristyneessä maailmantilanteessa.</p>
Hankkeen tarkoitus	<p>Valtiovarainministeriön asettaman Cirrus-hankkeen tarkoituksena on julkisten pilvipalvelujen toimintamalleja ja sopimusehtoja kehittämällä edistää pilvisiirtymää tietosuoja huomioiden. Tavoitteen toteutuminen edistää julkishallinnon pilvisiirtymää vähentämällä ja poistamalla pilvipalveluiden tietosuojaan liittyviä riskejä sekä luomalla julkishallinnon vaatimuksiin yhteensovitettuja julkisten pilvipalveluiden toimintamallit ja sopimusehdot.</p> <p>Tietosuojan näkökulmasta hankkeen tarkoituksena on varmistaa rekisteröityjen oikeuksien ja julkishallinnon rekisterinpitäjien osoitusvelvollisuuden toteutuminen julkisten pilvipalveluiden hyödyntämisessä. Hankkeen lopputulokset ovat kansallisesti julkisen sektorin hyödynnettävissä, siten hankkeella voidaan lisäksi saavuttaa merkittäviä toiminnallisia hyötyjä sekä kustannushyötyjä.</p>

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Hankkeen tehtävät

Hanke eteen vaiheittain. Ohjausryhmä hyväksyy kullekin vaiheelle työsuunnitelman ja ohjausryhmä hyväksyy kunkin vaiheen tuotokset.

Hankkeen esiselvitysvaiheessa on toteutettu valtiovarainministeriön JulkICT osaston vetämä suunnittelu- ja resursointivaihe, jolla on pohjustettu Cirrus-hankkeen asettamista ja suunniteltu tarkemmin sen seuraavia vaiheita ennen hankkeen varsinaista organisointia ja asettamista.

Esiselvitysvaiheen tavoitteena oli tuottaa

- kartoitus tarvittavista julkisen sektorin pilvipalveluiden sopimusten muutostarpeista sekä tietosuoja- ja tietoturvapoikkeamista
- kartoitus käytöstä olevista hankinta- ja sopimusmalleista
- linjaus neuvoteltavista asiakokonaisuuksista

Esiselvitysvaihe on toteutettu 1.4.2022-31.12.2022.

Vaiheen 1. työsuunnitelma on toteuttaa neuvottelut toimittajien kanssa esiselvitysvaiheessa määritellyistä asiakokonaisuuksista. Mahdollisia tehtäviä ovat:

- Vuoropuhelut ja sopimusneuvottelut toimittajien kanssa
- Tietosuojan vaatimusten mukaisuuden täyttävien ratkaisumallien tuottaminen, joilla edistetään julkisen sektorin käyttäjäorganisaatioiden pilvi siirtymää
- Keskeisten ratkaisumallien kohteisiin kuuluu
 - Tiedon käsittelyn rajaaminen EU/ETA alueelle ja riittävyyspäätöksen mukaisesti kolmansiin maihin
 - Toimijoiden roolien ja vastuiden määrittäminen huomioiden henkilötietojen sisältö sekä pilvipalveluiden toiminnan edellyttämät henkilötietoluokat
 - Tiedon suvereniteetin varmistaminen julkisissa pilvipalveluissa.

Vaiheen 1. toimintamalli ja alustava työsuunnitelma ovat liitteessä 1.

Vaiheen 2. työsuunnitelma on laatia vaiheen 1 neuvottelujen pohjalta esitys:

- Tarvittavista muutoksista julkishallinnon pilvilinjausasiakirjoihin
- Julkishallinnon pilvipalveluiden vähimmäisvaatimuksista ja auditointiprosessista
- Mahdollisista julkishallinnon yleisistä sopimusehdoista
- Julkishallinnon pilvipalveluiden riskienhallinnasta
- Osaamiskeskusten julkisia pilvipalveluita koskevista palveluista ja näiden tehtävästä huolehtia hankkeen lopputulosten elinkaaren hallinnasta.

Organisointi

Ohjausryhmä ja hankkeen omistaja

Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja toimii hankkeen omistaja (VM/JulkiICT ICT-johtaja). Ohjausryhmään kuuluvat vastuu- ja sidostahojen edustajat sekä hankkeen VM hankepäällikkö.

Projektiryhmä

Ohjausryhmää tukeva projektiryhmä muodostuu ydinryhmästä ja tukiryhmästä. **Ydinryhmä** kokoontuu säännöllisesti (pääsääntöisesti kerran viikossa) VM hankepäällikön vetämänä. **Tukiryhmä** kokoontuu hankepäällikön kutsusta eri kokoonpanoin.

Viiteryhmä

Hankkeen viiteryhmänä toimivat pilvitoimittajat sekä valtion ja kuntien tietohallintojohtajat/CIO:t.

Hankkeen tukena on **viiteryhmä**, joka kutsutaan koolle tarvittaessa. Viiteryhmä käsittelee sopimuksiin ja hankkeen tavoitteisiin liittyviä asioita. Viiteryhmässä ovat mukana valtiovarainministeriön edustajien lisäksi keskeiset vaikuttajaryhmät (kuten valtio- ja kuntasektorin tietohallintojohto) sekä keskeisten pilvipalvelutoimittajien edustajat sekä hankepäällikkö. Valtiovarainministeriön edustaja toimii ryhmän puheenjohtajana. Viiteryhmän koollekutsumisesta sovitaan erikseen valtiovarainministeriön ja hankkeen ohjausryhmän kesken.

Seurantaryhmä

Hankkeen valtiotoimijoiden **seurantaryhmänä** toimii Valtorin perustama strateginen pilvipalveluiden kehittämisryhmä (PL-ryhmä), jonne tiedotetaan hankkeen etenemisestä säännöllisesti.

Hankkeen vastuut

Valtiovarainministeriö: Hankkeen ohjaus, rahoitus ja vastuu hankkeen tavoitteiden toteutumisesta.

DigiFinland Oy: Hankehallinta, vastuu hankkeen työsuunnitelman mukaisten tehtävien toteuttamisesta.

Hansel Oy: Koordinoi hankkeen tuotosten mukaisten puitejärjestelyjen tarjoamista julkiselle sektorille.

Valtion tieto- ja viestintäteknikkakeskus Valtori: Teknisen osaamisen tuki sekä hankkeen tuotosten yhteensovittaminen valtio-organisaatioon.

Hankkeen ensimmäisen vaiheen organisoituminen on kuvattu liitteessä 1.

Kustannukset

Hankkeen rahoitukseen on varattu määräraha valtion talousarviossa valtiovarainministeriön pääluokassa momentille 28.70.01.

Hankkeen toimintaan osallistuminen on virka- tai muuta säännöllistä työtä, eikä osallistumisesta makseta erillistä palkkiota. Organisaatiot vastaavat edustajiensa mahdollisista matkakustannuksista. Työryhmien säännönmukaisten kokouksien tai erillisten työpajojen tms. järjestämiseen liittyvistä kustannuksista, esim. kokoustilan vuokra ja kohtuulliset kokoustarjoilut, vastaa ensisijaisesti järjestävä taho.

Raportointi

Cirrus-hankkeen tavoitteiden toteutumista seurataan hankkeen ohjausryhmässä. Cirrus-hankkeen raportointi esitetään Hankesalkussa, jossa myös ylläpidetään hankkeen perustietoja. Hankkeen etenemisen kuvaamisesta ja perustietojen ylläpidosta hankesalkussa vastaa projektipäällikkö.

Alivaltiosihteeri

Susanna Huovinen

Budjettineuvos, yksikön päällikkö

Tomi Hytönen

Liitteet	Liite 1: Vaiheen 1. toimintamalli, alustava työsuunnitelma ja hankkeen organisointuminen
Jakelu	DigiFinland Oy Hansel Oy Valtori Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy HUS Istekki Oy Kuntaliitto Ryhmien jäsenet
Tiedoksi	Tommi Kangasaho, VM/JulkICT Jyri Vuorikallio, VM/JulkICT Jarkko Levasma, VM/JulkICT

VN/3120/2023-VM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: